

CURS ACADÈMIC: 2005-2006

LLICENCIATURA: PERIODISME

CURS: 3r

Codi:	20740
Assignatura:	DISSENY GRÀFIC I DIRECCIÓ D'ART EN PREMSA
Tipus d'assignatura:	Ob
Núm. de crèdits:	5 (2 teòrics i 3 pràctics)
Professorat:	Daniel Tena Parera (EN CATALÀ); Ana Entenza i José Manuel Martínez
Grup:	52
Quatrimestre:	Cinquè semestre

Descriptor de l'assignatura

Anàlisi i genealogia del grafisme als mitjans. Principals moviments creatius. Condió tècnica, social i cultural. Gènesi de la imatge infogràfica.

Objectius

Profunditzar en el coneixement dels elements formals del disseny gràfic, tant a nivell estètic, tècnic com comunicatiu.

Profunditzar en l'estructuració formal de productes periodístics tot considerant tant els aspectes del disseny gràfic com de la direcció d'art.

Metodologia

Una sessió de tres hores cada setmana. Un total de 14 setmanes. La primera hora de cada sessió es dedica a la part teòrica. Les dues hores següents es dediquen a la part pràctica.

En la part teòrica es fa l'explicació de la matèria i les indicacions generals del grup. En les sessions pràctiques s'experimenta amb el programari i es realitzen els exercicis de creativitat gràfica de peces per als mitjans.

Avaluació General del curs

La matèria s'imparteix en classes teòriques i pràctiques, les qualificacions són independents per cada una. Cada professor exposarà el sistema d'avaluació respecte als continguts que es donaran.

El professor de teoria serà el responsable de la qualificació final. Aquesta qualificació final s'obtindrà després de superar la part teòrica i la part pràctica. Suspendre una de les dues parts equival a no obtenir la qualificació suficient de la matèria.

En cas de no superar alguna de les parts, la nota de la part aprovada, serà guardada per el professor corresponent fins la Segona convocatòria. Passat aquest període l'alumne haurà d'avaluar-se de tota l'assignatura.

Avaluació Teòrica

A part de les convocatòries per Semestre (Febrer i Juny); la part teòrica de l'assignatura es pot superar per l'avaluació continuada del curs. Per poder realitzar aquesta avaluació caldrà realitzar i superar diferents proves al llarg del curs: 1/

Treballs teòrics **(50 % de la part teòrica)** (1 treball en grup i 1 treball individual). 2/
Prova teòrica **(50 % de la part teòrica)**.

Superades positivament les diferents proves teòriques s'obtindrà la qualificació positiva en l'avaluació continuada de la part teòrica de l'assignatura. Si no s'aprova alguna de les parts, caldrà anar a les convocatòries ordinàries.

Avaluació Pràctica

Els professors de la part pràctica exposaran a l'inici del curs els treballs a realitzar, les seves presentacions i com s'avaluarà. En general consistirà en el desenvolupament d'un projecte editorial realitzat en grup (revista) i desenvolupat en part de forma individual. A més a més, caldrà realitzar els exercicis d'aprenentatge del programari (Indesign; Illustrator; i Photoshop).

En grup

Confecció del Projecte editorial segons un guió de treball.

Individualment

Cada alumne, haurà de produir les seves peces comunicatives de forma individual, seguint les indicacions del llibre d'estil de la publicació que haurà estat realitzat en grup. Aquests disseny i produccions hauran d'incloure tota mena d'elements gràfics degudament realitzats per els alumnes: tipografies, il·lustracions (Illustrator i Photoshop), infogràfics (confecció i inserció en pàgina d'una peça). Es valorarà la incorporació adient dels elements auxiliars com folis, peus de fotografia, inicials, destacats, etc. Per aquest desenvolupament individual, cada alumne haurà a realitzar 4 pàgines (2 amb tractament especial de la visualització i 2 amb tractament especial de la llegibilitat). També haurà de realitzar una portada i un sumari.

Treballs teòrics

Objectiu

Profunditzar en determinats aspectes de la matèria.

Desenvolupar un coneixement concret sobre un aspecte del disseny gràfic o de la direcció d'art i potenciar expectatives posteriors.

Contextualitzar l'aspecte concret estudiat en el coneixement global de la matèria.

Activitats

- Treball opcional realitzat en grup (de cinc màxim). Aquest treball consistirà en l'anàlisi d'un producte editorial (revista). A classe s'explicarà la metodologia i la manera de realitzar-lo. Es realitzarà un seguiment tutoritzat del mateix. **30% nota teòrica.**

- Treball opcional de caràcter individual. Consistirà en el desenvolupament personal d'una part del temari (pòster). A classe s'explicarà exactament en què consistirà. **20% nota teòrica.**

Prova teòrica

La part teòrica significarà desenvolupar diverses proves al llarg del curs. A classe s'explicarà exactament el funcionament de la prova. **50 % de la nota teòrica.**

Temari

1. DISSENY GRÀFIC I DIRECCIÓ D'ART EN PREMSA

Disseny i direcció d'art

Funció del disseny gràfic i de la direcció d'art

L'empresa de disseny

L'empresa editorial

Evolució del disseny

Àmbits del disseny gràfic

Característiques del disseny gràfic

Història del disseny gràfic

Les avantguardes i moviments artístics

Definició del disseny

Noció de creativitat gràfica

Estilisme

Formalisme

Funcionalisme

Teoria de la forma

La Gestalt

Lleis de la Gestalt

Polisèmia i monosèmia

2. MISSATGE GRÀFIC

Missatge bimèdia

Text base i codificació

Esquemes de comunicació

Legibilitat textual i visibilitat

Múltiples lectures

Jerarquies de lectures

Participants en el missatge gràfic

Diversitat cultural

Sistema gràfic

Signes: imatge, text, grafisme i color

3. ESTRUCTURA DEL MISSATGE ESCRIT

Compaginació

Espais de compaginació

Tipografies i lectures

Variables visuals

Identificació visual

La retícula

Estructura oculta

3 i 6 columnes

2 i 4 columnes

Combinació d'amples diferents

Tipografia i retícula

Disseny

Diaris

Revistes

Altres productes gràfic-periodístics

4. TIPOGRAFIA

Entorn tipogràfic

Significat
Congenialitat
Variables visuals
Paràmetres de composició
Funció signe -codi tipogràfic-
Variables visuals de la tipografia
Reproducció de la tipografia
Qualitat de reproducció
Deficient reproducció
Noves tipografies: Tipografia en moviment, metafonts

5. GRÀFICS

Il·lustracions
Estil de les fotografies: revistes, fulletons, publicitat, retrats, reportatges, paisatges, esports, moviment, naturalesa, oci...
Infogràfics
Història
Organigrama de producció
Espais infogràfics: de les 2D a les 3D
Reproducció de les il·lustracions
Paràmetres de les il·lustracions
Classes d'il·lustracions
Redimensionat

6. EL COLOR

Expressió cromàtica
Color denotatiu
Color connotatiu
Color esquemàtic
Ús del color
Harmonia i contrast
Els colors
Reproducció del color
Estàndards industrials
Elements de comprovació:
Contrast, Intensitat, Brillantor, Densitat

7. ENTIPOLOGIA

Classificació dels productes gràfics
Editorials
Paraeditorials
Extraeditorials
El producte imprès
Aspectes que el condicionen
Periòdics: La revista i el Diari

8. PROCÉS GRÀFIC

Producció
Projecte i planificació
Pre-impressió
Impressió
Acabats
Els costos

Dels originals
De reproducció i difusió
De producció

9. FORMAT I SUPORT

Suports d'inscripció

Relacions entre el format i el suport
Classes de formats

Proporcions

Clàssiques i tradicionals
Illiures

El paper

Evolució
Classes de paper d'impressió

Plec de màquina

Casats

10. ELS MULTIMÈDIA

Sistemes multimèdia

Concepte multimèdia, interactivitat, usabilitat
Característiques

Aplicacions multimèdia

El llibre interactiu
El diari/revista electrònics
Pàgines web

11. Projecte i producció de productes editorials de premsa

El projecte editorial

Marketing periodístic
Valor del producte editorial
Elements decisoris

El Llibre d'estil

Elements estratègics
La bona forma

L'assignatura s'imparteix amb el suport del campus virtual

Bibliografia General

ANGELETTI, N./OLIVA, A. (2003) Revistas que hacen a hicieron historia. Ed. Sol90media. Barcelona.
BLANCHARD, GÉRARD (1990) La letra. CEAC. BCN
QUARANTE, DANNIELLE (1992) Diseño Industrial 1 i 2. CEAC. BCN
MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN
SATUÉ, ENRIC (1992) El Diseño Gráfico. Alianza Editorial. Madrid
SWANN, ALAN (1990) Cómo diseñar retículas. Gustavo Gili. BCN
SWANN, ALAN (1990) Bases del diseño gráfico. Gustavo Gili. BCN

SWANN, ALAN (1990) La creación de bocetos gráficos. Gustavo Gili. BCN
SWANN, ALAN (1990) El color en el diseño gráfico. Gustavo Gili. BCN
MARSHALL, HUGH (1990) Diseño Fotográfico. Gustavo Gili. BCN
BANN, DAVID (1992) Cómo corregir pruebas de color. Gustavo Gili. BCN
MARCH, MARION (1989) Tipografía creativa. Gustavo Gili. BCN
OWEN, WILLIAM (1991) Diseño de revistas. Gustavo Gili. BCN
SULLIVAN, PETER (1987) Newspaper graphics. IFRA. Darmstadt
SULLIVAN, PETER (1993) Information graphics in colour. IFRA. Darmstadt
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid
GARCIA, MARIO R. (1989) Diseño de diarios a color. IFRA. Darmstadt
GALER, M./HORAVT, L. (2003) Tratamiento digital de imágenes. ANAYA Multimedia. MADRID
VALERO, J.L. (2001). La infografía. Técnicas, análisis y usos periodísticos. Servei de Publicacions. UAB, Barcelona.
VALERO, J.L. (2003). Diseño y dirección de arte en publicaciones periódicas. Servei de Publicacions. UAB, Barcelona.

ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA Europeo-Americana
Suplemento anual, 1975-1976. Espasa Calpe, S.A. Madrid. 1981
GRAFICA 1** (tomo II) Scienza, tecnologia e arte della stampa. Antonio Ghiorzo Editore
GRAPHIS DESIGN
GRAPHIS POSTER
GRAPHIS TYPOGRAPHY
CREATIVITY
S.P.D. PUBLICATIONS DESIGN ANUAL
NEWSPAPER DESIGN
PRINT REGIONAL DESIGN

NOTA

La bibliografia de l'assignatura de Segon Semestre, *Disseny, composició visual i tecnologia en premsa*, es complementària.

És valuosa la consulta de les revistes i llibres especialitzats en disseny gràfic i arts gràfiques, que apareixen en el mercat periòdicament.

Bibliografia Recomanada

Tema 1

QUARANTE, DANNIELLE (1992) Diseño Industrial 1 i 2. CEAC. BCN
SATUÉ, ENRIC (1992) El Diseño Gráfico. Alianza Editorial. Madrid
ENCICLOPEDIA UNIVERSAL ILUSTRADA Europeo-Americana
Suplemento anual, 1975-1976. Espasa Calpe, S.A. Madrid. 1981
SATUÉ, ENRIC (1992) El Diseño Gráfico. Alianza Editorial. Madrid
ANGELETTI, N./OLIVA, A. (2003) Revistas que hacen a hicieron historia. Ed. Sol90media. Barcelona.
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 2

MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN
ANGELETTI, N./OLIVA, A. (2003) Revistas que hacen a hicieron hostoria. Ed. Sol90media. Barcelona.
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 3

SWANN, ALAN (1990) Bases del diseño gráfico. Gustavo Gili. BCN
SWANN, ALAN (1990) La creación de bocetos gráficos. Gustavo Gili. BCN
BLANCHARD, GÉRARD (1990) La letra. CEAC. BCN
SWANN, ALAN (1990) Cómo diseñar retículas. Gustavo Gili. BCN
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 4

BANN, DAVID (1992) Cómo corregir pruebas de color. Gustavo Gili. BCN
MARCH, MARION (1989) Tipografía creativa. Gustavo Gili. BCN
BLANCHARD, GÉRARD (1990) La letra. CEAC. BCN
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 5

MARSHALL, HUGH (1990) Diseño Fotográfico. Gustavo Gili. BCN
SULLIVAN, PETER (1987) Newspaper graphics. IFRA. Darmstadt
SULLIVAN, PETER (1993) Information graphics in colour. IFRA. Darmstadt

Tema 6

MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN
SWANN, ALAN (1990) El color en el diseño gráfico. Gustavo Gili. BCN
BANN, DAVID (1992) Cómo corregir pruebas de color. Gustavo Gili. BCN
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 7

GRAFICA 1** (tomo II) Scienza, tecnologia e arte della stampa. Antonio Ghiorzo Editore
MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN
ANGELETTI, N./OLIVA, A. (2003) Revistas que hacen a hicieron hostoria. Ed. Sol90media. Barcelona.
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 8

MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN
QUARANTE, DANNIELLE (1992) Diseño Industrial 2. CEAC. BCN
TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 9

MOLES, ABRAHAM (1990) El Grafismo Funcional. CEAC. BCN

TENA PARERA, DANIEL (2005) Diseño Gráfico y Comunicación. Pearson Prentice Hall. Madrid

Tema 10
documentació aïllada

Tema 11
Manuais digitals del programes
GALER, M./HORAVT, L. (2003) Tratamiento digital de imágenes. ANAYA Multimedia. MADRID

ALTRES QÜESTIONS

La bibliografia de l'assignatura de segon semestre Disseny, composició visual i tecnologia en premsa és complementària.
És valuosa la consulta de les revistes i llibres especialitzats en disseny gràfic i producció gràfica, que apareixen periòdicament en el mercat.
És també recomanable la consulta de pàgines web amb continguts susceptibles de ser consultats per el desenvolupament de l'assignatura.

OBSERVACIONS

Aula equipada amb canó per a les classes teòriques i aules PC per les classes pràctiques.

DATA

Firma del Cap de Departament

Bellaterra, 13 de Juliol 2005